

DECIZIE

14 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul:

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Galina Stratulat

Dumitru Visternicean

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Chișinău-Coninvest” reprezentată de avocatul Vladimir Grosu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric” împotriva Societății pe Acțiuni „Chișinău-Coninvest”, intervenienți accesorii Agenția Proprietății Publice, Direcția Generală Economie, Reforme și Relații Patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău, Direcția Construcții Capitale a Primăriei mun. Chișinău și Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 12 septembrie 2016, Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății pe Acțiuni „Chișinău-Coninvest”, intervenienți accesorii Agenția Proprietății Publice, Direcția Generală Economie, Reforme și Relații Patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău, Direcția Construcții Capitale a Primăriei mun. Chișinău și Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin procesul-verbal nr.20/9 din 9 septembrie 1982, Consiliul local Chișinău a atribuit Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric” lotul de teren de la parterul clădirii administrative a fostului КОЭДСК, la moment Societatea pe Acțiuni „Chișinău-Coninvest”, din mun. Chișinău, str. XXXXXXXX XXXXXXXX, xx, în trecut str. XXXXXXXXXXXX.

Lotul de teren a fost transmis pentru proiectarea și construcția din contul Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric” a unui dispecerat, iar prin

procesul-verbal nr.34 din 31 decembrie 1983, Consiliul local Chişinău a aprobat actul de recepţie finală a dispeceratului construit.

A menţionat că, din momentul construcţiei şi până în prezent, gestionează şi se foloseşte de dispeceratul respectiv.

La data de 3 martie 2014, a depus la Oficiului Teritorial Chişinău cerere privind inventarierea curentă a clădirii izolate pentru bunul imobil din mun. Chişinău, str. XXXXXXXX XXXXXXXX, xx/1.

Prin avizul Oficiului Teritorial Chişinău, s-a respins cererea de executare serviciului solicitat, pe motiv că, încăperile identificate de la parter sunt parte componentă a construcţiei cu nr. cadastral xxxxxxxxxxx care este înregistrată după alţi proprietari.

În scopul clarificării situaţiei, s-a adresat cu mai multe cereri către instituţiile de stat, în rezultatul căruia, prin răspunsul Direcţiei Construcţiei Capitale a Primăriei mun. Chişinău s-a comunicat că, dispeceratul a fost proiectat şi construit din contul surselor proprii ale Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric”, iar Direcţia Construcţiei Capitale nu a executat funcţiile de beneficiar la obiectivul menţionat şi respectiv nu deţine informaţia solicitată.

Direcţia Generală Economie, Reforme şi Relaţii Patrimoniale a Consiliului mun. Chişinău a comunicat că, nu dispune de actele privind dreptul de proprietate asupra imobilului litigios.

Agencia Proprietăţii Publice a comunicat că, Departamentul Privatizării nu a desfăşurat o licitaţie publică, iar în arhivă nu a fost identificat procesul-verbal prenotat.

Totodată, prin reclamaţia nr. 070/968 din 13 octombrie 2014, a solicitat Societăţii pe Acţiuni „Chişinău-Coninvest” prezentarea actelor care au stat la baza privatizării imobilului cu numărul cadastral xxxxxxxxxxx, amplasat în mun. Chişinău, str. XXXXXXXX XXXXXXXX, xx. Ultima, a prezentat copia adeverinţei de privatizare nr. 398/03 din 17 martie 1997 eliberată de Ministerul Privatizării, potrivit căreia au fost transmise cu drept de administrare economică doar căminele nr. xx, xx, xx, xx, xx şi xx, care sunt amplasate pe alte adrese.

A considerat că, deoarece nici o instituţie a statului nu dispune de informaţii privind deţinerea dreptului de proprietate asupra dispeceratului amplasat în mun. Chişinău, str. XXXXXXXX XXXXXXXX, xx, construit şi recepţionat de Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric”, acest bun urmează a fi recunoscut proprietate a sa.

A solicitat Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric” prin cererea iniţială şi prin cererea de concretizare a cerinţelor admiterea acţiunii, recunoaşterea dreptului de proprietate a Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric” asupra bunului imobil cu suprafaţa de 100 m² din mun. Chişinău, str. XXXXXXXX XXXXXXXX, xx, ce se află la parterul clădirii comerciale a Societăţii pe Acţiuni „Chişinău-Coninvest” şi încasarea din contul Societăţii pe Acţiuni „Chişinău-Coninvest” în beneficiul său cheltuielile de judecată în sumă de 15 875 de lei.

Prin hotărârea din 23 decembrie 2016 a Judecătoriei Ciocana, mun. Chişinău, acţiunea a fost respinsă ca neîntemeiată şi s-a încasat de la Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric” în beneficiul Societăţii pe Acţiuni „Chişinău-Coninvest” cheltuielile de asistenţă juridică în sumă de 9 000 lei.

Prin decizia din 17 aprilie 2018 a Curţii de Apel Chişinău, s-a admis apelul declarat de Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric”, s-a casat integral hotărârea din 23 decembrie 2016 a Judecătoriei Ciocana, mun. Chişinău şi s-a

pronunțat o nouă hotărâre prin care acțiunea s-a admis integral; s-a recunoscut dreptul de proprietate a Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric” asupra bunului imobil cu suprafața de 100 m², situat în mun. Chișinău, str. XXXXXXXX XXXXXXXX, 5, cod cadastral xxxxxxxxxxxxxx; s-a încasat de la Societatea pe Acțiuni „Chișinău-Coninvest” în beneficiul Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric” taxa de stat în sumă de 13 590 de lei și 10 395 de lei.

La 1 august 2018, Societatea pe Acțiuni „Chișinău-Coninvest”, reprezentată de avocatul Vladimir Grosu, a declarat recurs împotriva deciziei din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului s-a indicat că, instanța de apel eronat a aplicat prevederile art. 338 alin. (3), art. 514 și art. 572 din Codul civil, a apreciat în mod arbitrar probele, iar decizia este una contradictorie.

Recunoașterea de către instanța de apel a dreptului de proprietate a Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric” asupra bunului imobil cu suprafața de 100 m², situat în mun. Chișinău, str. XXXXXXXX XXXXXXXX, xx, cod cadastral xxxxxxxxxxxxxx, în lipsa unui temei juridic, este o acțiune arbitrară prin care se încalcă dreptul Societății pe Acțiuni „Chișinău-Coninvest”.

Achitarea impozitului funciar de către Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric”, nu reflectă temeinicia recunoașterii dreptului de proprietate a suprafeței de 100 m² din clădirea amplasată pe str. XXXXXXXX XXXXXXXX, xx, deoarece impozitul funciar achitat este pentru terenul cu suprafața de 0,02 ha, din str. XXXXXXXX XXXXXXXX, xx/x.

Folosirea bunului de către Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric” nu generează dreptul de proprietate al acesteia. Bunul imobil are un proprietar, fapt care a fost adus la cunoștință prin Avizul Întreprinderii de Stat „Cadastru” despre respingerea executării serviciului solicitat și s-a stabilit că încăperile identificate de la parter sunt parte componentă a construcției cu nr. cadastral xxxxxxxxxxxxxx din mun. Chișinău, str. XXXXXXXX XXXXXXXX, xx.

Dreptul de proprietate a Societății pe Acțiuni „Chișinău-Coninvest” asupra bunului imobil, dispecerat, a fost înregistrat la 8 mai 2003, fapt ce se confirmă prin extrasul din Registrul bunurilor imobile.

A solicitat Societatea pe Acțiuni „Chișinău-Coninvest” admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe și încasarea cheltuielilor de asistență juridică și a taxei de stat.

Examinând recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Chișinău-Coninvest”, reprezentată de avocatul Vladimir Grosu, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

Conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 17 aprilie 2018 și a fost expediată în adresa participanților la proces la data de 11 iunie 2018 (vol. II, f.d.141). Astfel, recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Chișinău-Coninvest” la data de 1 august 2018, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune

expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 20 august 2018, Curtea Supremă de Justiție a expedit în adresa intimaților copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 11 septembrie 2018, Direcția Generală Economie, Reforme și Relații Patrimoniale a depus referință prin care a solicitat de a considera ca inadmisibil recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Chișinău-Coninvest”.

La 17 septembrie 2018, Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric” a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Chișinău-Coninvest”, ca fiind inadmisibil.

Prin încheierea din 17 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Chișinău-Coninvest”, reprezentată de avocatul Vladimir Grosu, s-a considerat admisibil fiind transmis pentru a fi examinat în fond.

În conformitate cu art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Conform art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Potrivit art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Examinând recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Chișinău-Coninvest” în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează despre necesitatea admiterii recursului, de a casa decizia instanței de apel și de a menține în hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Conform art. 432 alin. (2) lit. b) și c) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Conform art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sânt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

După cum urmează din actele cauzei, în temeiul art. art. 320 alin. (3) și art. 338 alin. (3) Cod civil, Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric” s-a adresat

instanței de judecată cu acțiune concretizată împotriva Societății pe Acțiuni „Chișinău-Coninvest” prin care a solicitat recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil cu suprafața de 100 m², din mun. Chișinău, str. XXXXXXXX XXXXXXXX, XX, amplasat la parterul clădirii comerciale al Societății pe Acțiuni „Chișinău-Coninvest” și încasarea cheltuielilor de judecată.

La cererea de chemare în judecată s-a anexat copia raportului de evaluare nr. 0006/06-2016, a încăperii nelocative cu suprafața de 100 m² amplasată în mun. Chișinău, str. XXXXXXXX XXXXXXXX, XX; extras din procesele-verbale a ședințelor Consiliului orașenesc Chișinău nr. 20/9 din 9 septembrie 1982 și nr. 34 din 31 decembrie 1983, actul de recepție finală și avizul Întreprinderii de Stat „Cadastru” cu privire la respingerea executării serviciului solicitat (vol. I, f.d.13-14, 16-22).

Însă, Extrasul din Registrul bunurilor imobile din 25 martie 2013 atestă că, proprietarul construcției amplasată în mun. Chișinău, str. XXXXXXXX XXXXXXXX, XX, numărul cadastral xxxxxxxxxxxxxx, este Societatea pe Acțiuni „Chișinău-Coninvest” (vol. I, f.d.51, 53).

Instanța de recurs reține că, temeiul înscrierii dreptului de proprietate a constituit Adeverința de privatizare nr. 398/03 din 17 martie 1997 și Extrasul din actul de evaluare a patrimoniului din 1 octombrie 1995, care până în prezent nu au fost contestate, sînt în vigoare și produc efecte juridice.

În conformitate cu art. 321 alin. (2) Cod civil, în cazul bunurilor imobile, dreptul de proprietate se dobândește la data înscrierii în registrul bunurilor imobile, cu excepțiile prevăzute de lege.

În conformitate cu art. 22 alin. (2) din Legea cadastrului bunurilor imobile, nr. 1543-XIII din 25 februarie 1998, Registrul bunurilor imobile conține înscrieri privind fiecare bun imobil, dreptul de proprietate și alte drepturi patrimoniale, titularii de drepturi, documentele ce confirmă drepturile, tranzacțiile cu bunuri imobile și alte temeuri ale nașterii, modificării, grevării și stingerii drepturilor.

Astfel, dreptul de proprietate a Societății pe Acțiuni „Chișinău-Coninvest” a fost înregistrat în Registrul Bunurilor imobile la data de 8 mai 2003, în temeiul actelor menționate (vol. I, f.d.51-55)

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră greșite concluziile instanței de apel, care, sînt în contradicție cu circumstanțele pricinii, fiind aplicate și interpretate eronat prevederile ce guvernează raportul juridic în litigiu. Or, instanța de apel a aplicat greșit prevederile art. 338 alin. (3) Cod civil, potrivit căruia renunțarea la dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile se face printr-o declarație autenticată notarial și înscrisă în registrul bunurilor imobile.

Colegiul judiciar menționează că, această normă de drept cere ca renunțarea la dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile să îmbrace forma autentică și să fie înscrisă în registrul bunurilor imobile. Înregistrarea renunțării de la dreptul de proprietate în registrul bunurilor imobile nu va stinge acest drept din momentul înregistrării renunțării, iar dreptul de proprietate în acest caz va înceta, în persoana celui ce renunță, din momentul dobândirii acestuia de către o altă persoană. La materialele cauzei lipsește un asemenea acord, autenticat notarial și înregistrat în Registrul bunurilor imobile.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Totodată, instanța de apel a determinat incorect obiectul probațiunii, deoarece, în mod arbitrar a constatat că bunul imobil, dispecerat, amplasat în mun. Chișinău, str. XXXXXXXX XXXXXXXX, xx, care este parte integrată în altă construcție, se află la balanța Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric”, iar careva probe pertinente ce ar confirma apartenența dreptului de proprietate asupra bunului imobil, de către Societatea pe Acțiuni „Chișinău-Coninvest” nu au fost prezentate.

Pe când, instanța de fond corect a constatat că Societatea pe Acțiuni „Chișinău-Coninvest” a înregistrat în Registrul bunurilor imobile dreptul său de proprietate asupra imobilului cu suprafața de 853 m², în temeiul Adeverinței de privatizare nr. 398/03 din 17 martie 1997 și Extrasul din actul de evaluare a patrimoniului din 1 octombrie 1995.

Conform art. 316 alin. (1) și (2) Cod civil, proprietatea este, în condițiile legii, inviolabilă. Dreptul de proprietate este garantat. Nimeni nu poate fi silit a ceda proprietatea sa, afară numai pentru cauză de utilitate publică pentru o dreaptă și prealabilă despăgubire. Exproprierea se efectuează în condițiile legii.

La acest capitol necesită a fi remarcate și prevederile art. 1 din Primul Protocolul adițional la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale care statuează că, orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Soluția instanței de apel privind recunoașterea dreptului de proprietate a Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric” asupra 100 m² din bunul imobil amplasat în mun. Chișinău, str. XXXXXXXX XXXXXXXX, xx, ce aparține cu drept de proprietate, înregistrat în Registrul bunurilor imobile după Societatea pe Acțiuni „Chișinău-Coninvest”, constituie încălcarea ultimei a dreptului său de proprietate.

Achitarea impozitului funciar la fel nu reflectă temeinicia pretenției înaintate de către Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric”, deoarece bonurile de plată anexate la materialele cauzei denotă faptul achitării impozitului funciar pe terenul cu suprafața de 0,02 ha situat în mun. Chișinău, str. XXXXXXXX XXXXXXXX, xx/x. Însă, aceste bonuri nu atestă achitarea impozitului pentru bunul imobil, construcție cu suprafața de 100 m², în privința căruia se solicită recunoașterea dreptului de proprietate (vol. I, f.d.91-110).

De asemenea, atât în partea de motivare și partea dispozitivă a deciziei instanței de apel s-a motivat și s-a recunoscut dreptul de proprietate a Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric” asupra bunului imobil situat în mun. Chișinău, str. XXXXXXXX XXXXXXXX, x, cu numărul cadastral xxxxxxxxxxxxxx. Însă, din cererea de chemare în judecată și materialele cauzei Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric” a solicitat recunoașterea dreptului de proprietate a spațiului cu suprafața de 100 m² de la parterul clădirii comerciale ce are codul cadastral xxxxxxxxxxxxxx.

Prin urmare, se atestă corectitudinea soluției instanței de fond cu privire la netemeinicia acțiunii înaintată de Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric” despre recunoașterea dreptului de proprietate asupra dispeceratului cu suprafața de 100 m² din bunul imobil cu numărul cadastral xxxxxxxxxxxxxx, amplasat în mun. Chișinău, str. XXXXXXXX XXXXXXXX, x.

Soluția instanței de fond conține o argumentare clară, cauza fiind examinată multilateral și sub toate aspectele, fiind examinată corect în conformitate cu art.130 Cod de procedură civilă.

Ținând cont de faptul că prima instanță a constatat și a elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea fondului cauzei, corect a aplicat legea materială, adoptând o hotărâre legală și întemeiată, iar instanța de apel a adoptat o hotărâre ce reiese din aprecierea eronată a circumstanțelor cauzei, ce a dus la interpretarea și aplicarea eronată a legii materiale cât și a apreciat în mod arbitrar probele, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, de a casa decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

Instanța de recurs subliniază că, Societatea pe Acțiuni „Chișinău-Coninvest” reprezentată de avocatul Vladimir Grosu, a solicitat încasarea de la Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric” cheltuielile de judecată sub forma taxei de stat achitată pentru examinarea cauzei în ordine de recurs în mărime de 6 795 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 8 000 de lei pentru depunerea cererii de recurs, de 8 000 de lei pentru examinarea cauzei în apel și 9 000 de lei în instanța de fond (vol. II, f.d.153).

Conform art. 82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.

Conform art. 84 Cod de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând cauzele cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Conform art. 94 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului. Prevederile alin.(1) și (2) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanță de apel, în instanță de recurs și în cadrul revizuirii.

Din actele cauzei se constată că, la depunerea cererii de recurs Societatea pe Acțiuni „Chișinău-Coninvest” a achitat taxa de stat pentru examinarea cauzei în ordine de recurs în sumă de 6 795 de lei, ce urmează a fi încasată de la Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric” (vol. II, f.d.144).

Conform art. 96 alin. (1) și al (1¹) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

La determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va ține cont de: complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; aportul avocatului și soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de către avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințele tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; experiența,

reputația și abilitatea avocatului; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; alți factori, la discreția instanței.

Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și orarul timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

La materialele cauzei este anexat mandatul seria MA nr. 1032103 emis în temeiul contractului de asistență juridică nr. 11C din 21 noiembrie 2016, raportul avocatului și bonurile de plată (vol. I, f.d.46, vol. II, f.d.90-91, 143-144).

Totodată, se menționează că, instanța de fond, a dispus încasarea de la Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric” în beneficiul Societății pe Acțiuni „Chișinău-Coninvest” cheltuielile de asistență juridică în sumă de 9 000 de lei.

Prin urmare, instanța de recurs consideră necesar de a încasa suplimentar cheltuielile de asistență juridică în sumă de 4 000 de lei pentru examinarea cauzei în ordine de apel și ordine de recurs, care sunt reale, necesare și rezonabile.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f), alin. (3) și (4) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Chișinău-Coninvest” reprezentată de avocatul Vladimir Grosu.

Se casează decizia din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 23 decembrie 2016 a Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric” împotriva Societății pe Acțiuni „Chișinău-Coninvest”, intervenienți accesorii Agenția Proprietății Publice, Direcția Generală Economie, Reforme și Relații Patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău, Direcția Construcții Capitale a Primăriei mun. Chișinău și Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează din contul Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric” în beneficiul Societății pe Acțiuni „Chișinău-Coninvest” cheltuielile de judecată cu titlu de achitare a taxei de stat în sumă de 6 795 de lei (șase mii șapte sute nouăzeci și cinci de lei) și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 4 000 de lei (patru mii de lei).

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Judecătorul

Judecătorii

Iulia Sîrcu

Galina Stratulat

Dumitru Visternicean

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu